

TEMA1. Societat i ciències socials: el mètode i especialització científica

Realitat objectiva: conjunt de fets, fenòmens o esdeveniments, q la seva existència es aliena a la voluntat de l'investigador, q tenen existència per si mateixos i q els científics deuen intentar explicar.

–tradició subjectiva: nega q l'home pugui entendre la realitat. (idealista)

–traïció objectiva: possibilitat de conèixer la realitat a través de la investigació.

Mètode científic: procés intel·lectual ordenat, lògic i coherent q s'utilitza per descobrir fets de la realitat objectiva

Ciència: activitat intel·lectual dirigida a trobar lleis q regulin el comportament d'un objecte a través d'una metodologia. Ha de ser un conjunt ordenat de proposicions.

Tipus mètodes: **1) deductiu** (primer observa la realitat i després formula hipòtesis x verificar-les i crear la llei. Fases: observació, abstracció, concreció i verificació) **2) inductiu** (es basa sobre l'experiència i la experimentació repetida) **3) analògic** (traspassar de resultats obtinguts en ciències properes a hipòtesis d'la nostra ciència i contrastar)

Paradigme: conjunt de conceptes

Revolucions científiques: **1)** es planteja el q de les coses i identificar-les (xvi–xviii) **2)** q són les coses i pk poden ser útils, (xviii–xix) **3)** com canvien les coses i com evolucionen les coses d'un estat a un altre (xix–xx)

Aplicació del mètode científic deuen aplicar-se: –hipòtesis –conceptualització i –teorització

Ciència social: dins la ciència social la més important és la ECONOMICA

Ciència econòmica: sorgeix per explicar els fenòmens propis de la realitat social q afecten a la creació i la distribució de la riquesa. També s'associa amb el nom de economia política, q és la ciència q s'ocupa de les lleis de la producció, distribució i consum. Intenta explicar les lleis de l'acumulació del capital.

TRAJECTORIA HISTORICA DE LES ESCOLES ECONOMIQUES

1 escola MERCANTILISTES (xvii) no són clarament una escola pk no hi ha cap centre d'estudis mercantils. Volen desenvolupar l'economia del regne. El monarca el màxim possible de riquesa.

2 escola FISIOCRATES (1758) es considera una escola. No són economistes sinó enginyers agraris. Preocupen de problemes econòmics. Desenvolpen els anàlisis del fluxe de la renda. Tots els sectors són estèrils excepte l'agrari. Tècnica del cultiu

3 escola CLASICA adam smith (1778) creen un paradigma a partir dels fisiòcrates. La manufacturera tb crea riquesa. Llei valor–treball. Sa de distribuir el treball. Es basa en la producció i distribució de la riquesa i avantatges del lliure canvi. Desenvol. Lineal

4 escola POLITICA marx (1867) corrent independent de l'escola clàssica. El capital fa visible l'explotació. Explica lleis de l'acumulació de capital i evolució capitalista. Estudi economia deixa de ser lineal.

5 escola NEOCLASICA marshall . es basa en la relació entre medis escassos i mètodes alternatius. Lliure

competencia i neutralitat de l'estat. Entren en crisi l'any 29.

6 escola KEYNESIANISME (1936) explica per què el sistema no està en equilibri general i per què l'estat ha de regular l'economia. Keynes inaugura la macroeconomia.

7 escola NEOLIBERAL diu que no existeix política econòmica. Sraffa

evolució de la ciència econòmica es divideix en dos tipus:

–evolució de les disciplines més europees (teoria econòmica, política econòmica i estructura econòmica)

–teoria econòmica de l'economia

TEMA2. Les fonts del mètode estructural en l'economia.

ESRUCTURALISME: tipus d'anàlisis que gravita entorn a coneixement de l'economia real, que estudien, quantifiquen i mesuren els seus elements.

Aquests anàlisis se caracteritzen per:

–analitzar fenòmens dintre de la seva totalitat, –analitzar la totalitat a través de les relacions estructurals

–estabilitat o permanència d'aquesta relació –caràcter empíric i descriptiu del mètode

aquests anàlisis han desenvolupat instruments:

–van thunen: explicar l'ús del territori i els mitjans de transport, –econometria: analitzar dades intentant veure la seva evolució, –leontieff: relació entre INPUT–OUTPUT i com afecta el consum

l'escola ESTRUCTURALISTA

és una corrent metodològica que arriba a l'economia a partir del seu ús en altres ciències socials. (piaget, baussure)

estructura: es compon de la totalitat, elements, posició, relacions i dinàmica (canvi)

hi ha tres enfocaments de la dinàmica: –anàlisis sincrònic (analitzar 2 societats al mateix temps i comparar-les) –anàlisis diacrònic (estudia l'evolució temporal de l'estructura) –anàlisis acrònic (es situa fora de l'evolució dinàmica de l'estructura)

l'escola INSTITUCIONALISTA XIX–XX. Veblen

el seu anàlisi es basa en el concepte d'institució. **1)** analitzar la institució com a organitzacionisme públic, semipúblic o privat **2)** l'institució com a hàbit social

Veblen fa un anàlisi de la societat i arriba a la conclusió que hi ha tres classes socials: –els que poden, –els que saben, –els que fan ---- arriba a la conclusió que els propietaris de capital (els que poden) no aporten res a la creació de riquesa de la societat

Escola NEOINSTITUCIONALISTA Galbraith

–**teoria dels poders conservatoris:** analitzar la realitat objectiva de la societat. Planteja un nou tipus de mercat: **1)** monopoli de vendes **2)** multinacionals. volia que la oferta i la demanda es negociessin entre aquests dos grups

–**agents economics:** l'objectiu d'una empresa és maximitzar els beneficis. Tecnoestructura

escola MARXISTA marx i hegel XIX

–**dialectica:** l'història de l'home és passar de ser un animal al nivell de perfecció. Evolució del pensament és l'origen del canvi.

–**socialisme utòpic:** increment de la capacitat de producció i creixement de la misèria i pobresa al voltant de les ciutats. Apareix el socialisme que diu que el mal de la societat són les màquines. No existeixen diferències socials.

–**economia clàssica:** segons marx.

1) concepte treball activitat humana que transforma recursos en objectes útils per la societat

2) concepte producció resultat de l'aplicació del treball en els recursos naturals

3) concepte distribució forma de repartiment del producte global en la societat. És una part important de l'activitat.

4) concepte consum utilització dels productes i depenen de la distribució de les necessitats humanes

5) concepte intercanvi procés de circulació dels productes

de tots aquests conceptes se'n elabora la TEORIA DE L'ESCOLA MARXISTA

TEMA3. Les estructures socioeconòmiques

Articulacions d'una societat:

–**infraestructura:** és la base social, que són els recursos físics dels que disposa una societat

–**estructura econòmica:** són les relacions econòmiques

–**supraestructura:** institucions que articulen de manera fixa les relacions econòmiques

tipus relacions econòmiques d'una societat:

–**relacions de producció:** regulen la forma específica en què cada individu s'insereix en el procés de producció (relacions de propietat, de divisió del treball)

–**relacions de distribució:** com es distribueix el producte final del producte

–**relacions de consum:** determina a quina manera s'accedeix a fer ús dels productes obtinguts

estructura econòmica: és el conjunt de relacions econòmiques estables que es donen entre les persones d'una societat per desenvolupar una activitat econòmica

forces productives: estructura de recursos materials que disposa una societat i que es posa en funcionament per la seva subsistència. És la base material.

MODE PRODUCCO: relacions econòmiques + forces productives

Tipus de modes d produccio:

–**dominants:** 1) comunitari primitiu 2) produccio tributaria (precoz: feudal, desenvolupat: asiaic i america)
3)capitalista

–**subordinats:** 1) esclavista 2) mercantil simple

–**altres:** 1)comunista 2)sovietic 3)socialista 4)domestic

Sistema economic: es un conjunt estructurat d formacions socials q mantenen entre si interrelacions fortes tals q la seva posicio en l sistema defineix la seva dinamica interna.

Com sestructutra:

–estructura dl sistema: conjun relacions entre formacions socials complexes

–infraestructura dl sistema: conjun infraestructures d ls formacions socials

–superestructura dl sistema:no ve determina per la yuxtaposicio d les superestructures d ls formacions socials

TEMA4. Lestructura economico capitalista

Producte: tot akell objecte material d laplicacio del treball huma als recursos, x la seva transformacio en objectes utils. Es la suma de la ma dobra mes el be material.

–**valor d´us:** ve donat x ls caracteris i propietats dl producte

–**utilitat:** grau d satisfacio d ls necessitats dl consumidor q proporciona el valor d´us dl producte

enfocs teoria del valor:

–**tº valor–treball:** intentan buscar un vlaor intern dins d les mercaderies

–**tº d la utilitat:** explica k una mercaderia val en funcio dela utilitat q pugui tenir x a lindividuu

mercaderies: nom k reben els productes kes destinen a lintercanvi

diner: mercaderia kens serveix de referencia per totes les demes i q facilita l´intercanvi.

Funcios diner:

–**mitja contable:** utilitzem un unic sistema metric x mesurar el valor d ls mercaderies

–facilitacio de circulaco d mercaderies

–poder acumulable o atresorat: com reserva de valor

cicle de capital: on les mercaderies comprades seran diferents de les venudes. Es compren mitjans d produccio i força de treball.

Plusvalia: hores de treball no retribuïdes

Capital: relació de propietat establerta entre el capitalista i tots aquells objectes materials o serveis personals que li permetin augmentar, especialment amb força de treball.

Es tot valor produït en condicions de propietat privada dels mitjans de producció i de força de treball lliure i assalariada.

Funcions capital:

- capital constant: mitjans de producció
- capital variable: utilitzat per comprar força de treball

relacions estructurals economia capitalista:

– **tasa plusvalia**: proporció entre massa de plusvalia (treball no pagat) i el capital variable (treball pagat) que hem utilitzat en el procés de producció

– **composició orgànica del capital**: proporció que hi ha de capital constant en el total invertit

– **tasa orgànica**: relació entre plusvalia i capital invertit

preu de producció: és l'expressió del cost de producció + la ganància esperada pel capitalista. És un preu anterior al mercat.

Preu mercat: és el preu empíricament observat pels capitalistes i és el que permetria realitzar o no, les mercaderies produïdes

TEMA5. La dinàmica estructural capitalista

Ley de sobrepoblación productiva:

Al ser el creixement del capital constant superior que el capital variable, se crea una sobrepoblació relativa o força de treball sobrant per a les necessitats de l'acumulació de capital; esta sobrepoblació relativa se expressa com a desempleo que té caràcter estructural en el capitalisme.

Tipos desempleo:

- **tecnològic**: a causa de l'increment de la composició orgànica del capital
- **cíclic**. Tancament d'empreses
- **latente**
- **estacionari**

Lleis de reproducció ampliada del capital i de proporcionalitat

– **reproducció simple**: hi ha competència perfecta (lliure mobilitat de capital i forces de treball). Existeixen dos clases socials (capitalistes i obrers), existeixen dos sectors (el que produeix màquina i el que produeix mitjans de consum)

– **reproducció ampliada del capital**: els capitalistes gasten els seus ingressos en l'adquisició de mitjans de

produccio x efectuar l nova inversio q permetra lacumulacio

finalitat sistema capitalista: necsita anar creixent continuament. Hi ha diferencies entre oferta i demanda

lleis de la tendencia decreixen de la tasa mitjana de ganancia: a mida que creix la masa de capital es cada vegada mes dificil rentabilitzar-ho a la tasa de ganancia, i per lo que aquesta tendeix a decreixer

CICLE ECONOMIC: es levolucio al llarg del temps de la produccio de bens i serveis

Tipus cicles:

–**llargs o kondratieff:** tenen a veure amb el proces d'innovacio i implantacio

–**mig plaç o juglar:** es deriven de lacumulacio de capital

–**curt plaç o kitchin:** tenen a veure amb el cicle comercial

fases del cicle:

–**auge:** utilitzacio maxima de les forces productives

–**crisis:** pasem al estancament. Interrupcio del proces de produccio

–**depressio:** es remoladen les forces productives i prenen posicions les nous capitals emergents

–**recuperacio:** fase molt breu. Nem cap el creixement

concentracio del capital: es un proces material o fisic amb repercussions economicas com lincrement de la dimensio de les unitats productives

centralitzacio de capital: consisteix en que cada vegada son necessaris capitals cada vegada mes grans per invertir en algunes branques de la produccio

formes centralitzacio capital:

–societat anonimes, –borses de valors –sistema bancari o financer

PERIODITZACIO

Son modificacions estructurals en el mode de produccio que permeten establir una perioditzacio.

Aquestes fases poden ser estructurals o historiques

Fases estructurals perioditzacio:

–**concurencial:** refereix al funcionament del mode de produccio en un mercat intern individual i es dona desde linici del capitalisme fins 1875

–**monopolista nacional:**

–**monopolista mundial:** articulacio de tots els mercats interns formant un mercat global

fases historikes de la perioditzacio:

–**escola regulacionista:** ls models d desenvolupament tenen unes determinades caracteristikes i descriuen les diferents etapes del mode d produccio cpaitalista.

Elements esclola:

–mode d regulacio pot ser competitiva o monopolista

–regim acumulacio: pot ser extensiva o intensiva

TEMA9. Lagricultura i l'alimentacio mundials

La terra es el recurs basic de l'agricultura. Les zones de cultiu son conegudes i liitades.

Paper agricultura en l capitalisme

Lagricultura juga un paper important en el desenvolupament del capitalisme pk akesta economia agricola era la base economica de les societats capitalistes.

Es desenvolupa la capitalitzacio de leconomia agricola, que akesta: respecta els inputs i outputs i respects al productor

Revolucio agraria

–baixan els preus dels aliments pq es una forma de poder disminuir el salari i sera mes alt el guany de la plusvlia

–les ciutats tindran mes produccio k arriba del camp, ja k akest es privatitza

–els llocs on es van fer canvis mes profunds, el salt cap a la industrialitzacio va ser mes alt imes rapid

tipologia explotacions agraries:

–**centre:** 1)capitalistes (altament mecanitzades, aportacio capital important, competitives, modernes, sobreproduccio) 2)petita explotacio mercantil (familiars, dimensio menor o suboptima, productivitat baixa, depenen dels bancs) 3) autoconsum

–**periferia:** 1) latifundi dexportacio (alta concentracio de propietat tecnologicament avançada, es apropiat per burgesia i estat, sistema de colonia, explotacio moderna) 2) explotacio mercantil simple (terres cultiu de camperols pobres, poc competitives)

caracteristiq estructurals d l produccio agroalimentaria mundial:

–el centre produeix i consumeix els inputs industrials x lagricultura. Leconomia agricola periferica te unamenor productivitat. El centre es mes productor q la periferia i saseguraba la seva independencia

–el centre produeix majoritariamens aliments i saseguraba la seva independencia alimentaria. La periferia produeix materies primes

–el model productiu agricola dl centre esta basat en un alt consum denergia i una estandaritzacio

solucions pel problema de fam al mon

- solucions estructurals** : a través d la reforma agraria
- produccio d mes aliment amb **canvis tecnològics**= rev VERDA

REVo VERDA presenta uns costos:

- insecticides, –fertilitzants, –traccio mecanica

consum agroalimentari mundial: mala alimentacio per:

–**subalimentacio i desnutricio**

–**sobrealimentacio**

–**malnutricio**

TEMA10. La industria mundial

Lactivitat industrial es la ke es dedica a transformar primeres materies en productes finals tb anomenats manufacturats. Aquesta activitat creix de manera exponencial, crea objectes físics ke es poden vendre, i genera plusvalia.

Akest creixemen indust a de ser proporcional, hi ha de haver una proporció entre:

- produccio bens de produccio
- produccio bens d consum

revolucions tecnològiques : es produeix quan hi ha un canvi en els paradigmes anteriorment vigents.

concurrential 1 rev industrial (makina vapor, industria textil) taylorisme (cronometrar les tasques productives i apartir daki assignar a cada treballador una tasca depenent dl temps de treball)

monopolista 2 rev industri (ferrocarril, ind siderurgica) → fordisme (treball en cadena)

mundialitzacio 3 evo indus (informatica, telecomunicacions) toyotisme (produccio complexa, solucio produccio mes curta)

sistema tecnològic: es el conjunt estructurat de tècniques i coneixements científics q definen la manera d produir per satisfer les necessitats humanes

tipologies industrials:

–**segons el paper en el proces d'acumulacio y valoritzacio del capital**: 1) medis de produccio 2) medis de consum

–**segons l dimensio d linversio necessaria per desenvolupar la industria**: 1) lleugera 2) pesada

–**si es refereix a la manera d produir o el grau d'acabat del producte**: 1) indus proces continuu 2) industria d muntatge

–**tenen a veure amb el grau d'adaptació al sistema tecnològic corresponen al període** : 1) indústria punta
2) indústria obsoleta

–**segons la dda** interindustrial generada per una indústria

–segons la dimensió de l'empresa i nº d treballadors (<50 petita, <500 mitjana, >500 gran)

segons propietat de l'empresa ; 1) privades , 2) públics estatals 3) col·lectives

clasificació general nacions unides (NNUU)

–sec primari : agricultura

–sec secundari: mines, manufacturera, aigua, construcció

–sec terciari: comerç, transports i serveis

perfils industrials:

–**homogenis:** l'industrialització ha afectat al conjunt del planeta. Economies centrals

–**heterogènea:** les economies industrialitzades són les del centre i algunes de la perifèria

tipus industrialització:

–**integral:** significa una articulació integrada del sector secundari amb el primari i terciari. Típic economies del centre. Grau de especialització baix.

–**per substitució de les importacions: ISI** es tracta del desenvolupament d'indústries nacionals que intenten abastecer al mercat intern nacional de mercaderies abans importades

–**per substitució de les exportacions: ISE** desenvolupar indústria manufacturera per a la exportació de tal manera que els països d'exportar productes agraris a exportar productes manufacturats

globalització i mercat mundial

el progrés capitalista ha permès la globalització produir en qualsevol part del món per vendre a qualsevol part del món. La competència intercapitalista suposa la competència entre països per oferir mercats laborals i financers més desregulats per atreure l'inversió multinacional.

Centre industrial: tendeix a configurar-se com un conjunt de regions disperses entre si

Perifèria industrial: hi haurà zones que poden arribar a ser considerades com part del centre industrial

Si adoptem el punt de vista nacional podem vincular la estructura centre/perifèria a nivell d'indústria amb estructura centre/perifèria a nivell de sistema capitalista

Si adoptem un punt de vista mundial, la estructura centre/perifèria a nivell industrial hem de vincular als espais geogràfics en els quals hi ha acumulació de capitals

TEMA11. La terciarització de l'economia mundial

Economia terciaria= econ de serveis. No fa productes industrials ni agraris pero genera prestacions

Akest serveis tene ls seguens caracteris:

- no poden enmagatzemarse ni incorporar-se a altre produccio
- relacio directe entre productor i consumidor
- el seu valor d'ús depen d la manera en k s'utilitzi

tipologies d'activitats terciaries:

- nacions unides:** comerç, hotels, restaurants, transport, comunicacions, finances, segurs, serveis comunals personals i socials
- browning i sinnerman:** serveis distributius, produccio, socials i personal
- petit:** serveis a empreses, a economies domestiques,

desenvolupament capitalista i terciaritzacio:

- desenvolupament del capital financer
- interve creixent d l'estat amb l desenvolupament de serveis publicos
- desenvolup forces productives

principals subsectors:

- transports - comunicacions, -comerç -serveis d la força de treball (salut i educacio)

TEMA12. La crisi en la infraestructura sistematica

El mode de produccio capitalista funciona incentivat per buscar el maxm benefici y no per cobrir necessitats la qual cosa produïx aspectes de dinerisme. El creixement dels beneficis es sosté sobre el creixement de la produccio i això implica una necessitat d'incrementar els inputs.

Hi ha **problemes en la distribucio desequilibri ecològic** (contaminació, efecte hivernacle, canvi climàtic..)

Les causes d'aquest desequilibri es que existeix un espai limitat, el planeta. Aquest concepte d'espai limitat es desenvolupat per **Boulding**, k compara la terra amb un planeta.

Es crea l'**informa del club de roma** : es un grup de reflexio financer per empreses multinacionals importants d'aquells temps k encarreguen a un grup de científics l'estudi del futur per saber quins seran els futurs problemes de l'economia del futur.

Sarria a la conclusio k per estabilitzar el planeta s'hauria d'arribar al creixement zero.

Herman Daly:

- recursos renovables:** el ritme de consum no hauria de superar el ritme de reproduccio

–**recursos no renovables:** la seva taxa d'utilització sostenible és aquella a la qual s'utilitzen els ingressos de l'ús d'aquestes energies en assegurar que es genera un sistema d'energia alternatiu que pugui substituir aquest recurs quan s'hagi esgotat.

Informe de Brundtland: presenta com cal desenvolupar estratègies o idees per arribar al desenvolupament sostenible. Diu que és necessari cooperar entre el centre i la perifèria.

Problemes: –equilibri entre població i creixement = 0

–disposar de suficient aliment

–assegurar fluxe d'energia suficient

–assegurar biodiversitat.

–resoldre problema de urbanització

CONFERENCIA DE RIO: es va realitzar al 1992 i el seu objectiu explícit era aconseguir el consens mundial per afavorir la cooperació entre els diferents països respecte al Medi Ambient i el desenvolupament. Es dicten els drets humans mediambientals

Pero surgen uns **problemes en el canvi climàtic:**

–**efecte hivernacle:** la Terra s'escalfa perquè absorbeix l'energia calorífica del sol. Hi ha canvis de pluges.

–**CFE:** són uns gasos que es van utilitzar després de la 2ª guerra mundial, també era el substitutiu de l'amoniac. Això perjudica a la capa d'ozó.

tracta sobre la biodiversitat:

la biodiversitat del planeta s'ha de conservar perquè es considera patrimoni de la humanitat. Aquesta biodiversitat està reduint d'una manera molt accelerada. A la conferència de Rio s'estan posant maneres per conservar la biodiversitat:

–assegurar les existències (mantenir espais verges)

–construir bancs de dades de la biodiversitat

aprovació de agenda 21

és un programa global que tracta de desenvolupar una sèrie de programes de compensació econòmica que compensin als països perifèrics. Això provoca la transferència econòmica del centre cap a la perifèria.

La cimera o conferència de la Terra

Condicinada per l'opinió pública problema mediambiental és seriós. El problema està en que el procés de producció hegemònic existent és incompatible amb el creixement. El capitalisme no és compatible amb societats de caràcter sostenible.

TEMA 14. El centre del sistema

Són els països a partir dels quals s'ha desenvolupat la revolució industrial.

Tenen un model autocentrat de acumulacio del capital. Atraves de models diferents ells mateixos han desenvolupat el mode d produccio capitaliste

Caracteris models:

- desenvolupament autonom dl capitalisme
- formacio dun mercat interior q expresa l´articulacio sectorial
- expansio exterior
- desenvolupament socioeconomic

han articulat un mercat interior: es un mercat relativament ekilibrat q ha estat sotmes a crisis cicliques.

Akests paisos tenen una articulacio sectorial i una gran diversificacio d la produccio.

Tenen un desenvolupament socioeconomic alt q implica:

- burgesia nivell alti treballadors es desenvolupen
- progres industrialitzacio
- alt nivell de vida
- regulacio interna regulada per lestat

GRAN CORPORACIO:

- vertical:** control total d´un proces de produccio (ind. Petroleres)
- horitzontal:** compaÑies intenten absorvir en algun proces tot el mercat

centralitzacio del capital (formes d monopolitzar)

- pacte entre caballers:** acord implicit,no juridic, q porta a ke dos empresaris arribin a un acord d preus i distribucio
- cartel:** acord explicit juridicament per el ke totes les empreses duna mateixa rama fan un acord de preus x repartirse el mercat
- holding:** creacio duna empresa q l seva funcio es actuar en l direccio daltres emmpreses, es a dir, controlar altrs empreses
- trust:** fusio de totes les empreses duna mateixa rama en una sola empresa

excedent: es la diferencia entre el valor de la produccio i el cost q ha costat aquesta produccio.

Mecanosmes per absorvir lexcident:

- consum improductiu:** sacumula una part excesiva pk a disminuït la capacitat d consum

–**inversio productiva:** la part d'excedent k no es consumida x els capitalistes sera invertida productivament en empreses nacionals

–**despilfarrament:** es l'ús de recursos productius q incrementen el cost d la produccio sense incrementar el valor de les mercaderies (desfernos d l'excedent)

l'estat del benestar: interve de dos maneres:

–**preceptor ingresos:** procedeixen d la recaudacio fiscal, dempreses publikes, del endeutament i la emisso monetaria

–**realitzador de despeses:** 1) despes socials (formacio d capital social) 2) vinculades a l produccio 3) financeres 4) militars

l'estat ha d ecmplir dos funcions:

–permetre, assegurar i facilitar l'acumulacio del capitalisme monopolista

TEMA15. La periferia del sistema

L'articulacio economica s'ha desenvolupat per efecte del colonialisme. Eren societats pobres i desequilibrades. Només hi ha desenvolupament en els sectors on hi ha produccio.

L'especialitzacio s'encamina a la Extraversio q implica una desarticulacio sectorial i social.

Aixo genera una dependencia de la periferia cap al centre

Societat dual:

–existencies d relacions capitalistes en sectors especialitzats d'exploitacio d productes del centre

–sector no assalariat, informal i marginal. Periferia basat en autosuficiencia

peiferia: alta natalitat i mortalita infantil, pobresa i baixos salaris

clasificacio economies periferikes:

–**dimensio:** grans (brasil) i petites

–**tipus dintegracio al mercat mundial :** països primaris, exportadors d petroli

–**gran desenvolupament industrial:** nous països industrials, països amb baixos index d'industrialitzacio

–**agrupacio institucional:** països llatinoamericans i africans

clasificaco economica:

–**4t mon:** no tenen cap mena d'insercio economica en la economia mundial. Extrema pobresa.no tene vincles comercials

–**primaris exportadors:** es vinculen am el centre amb exportacions d un o varis països

–**països semi–periferia:** est (bloc soviètic), els k tenen un mercat íntegre ke fracasa, i els països industrials

teories de desenvolupament:

–**neoclàsica:** nega el problema entre unió soviètica i EEUU. S’ha d’edexar k ells mateixos es desenvolupin

–**tº de dependència:** apareix en llatinoamèrica i plantejan q no es q les relacions estructurals siguin conseqüència de la manera de desenvolupament sino ho son d’algunes situacions econòmiques

–**tº global:** desenvolupament desigual. Ha de existir un centre i una perifèria.

–legitimar aquesta funció en la consciència social

TEMA16. La mundialització capitalista i la crisi econòmica actual

Internacionalització del capital= relació econòmica expressada en diferents formes:

–capital mercaderies, capital diner, capital productiu

comerç internacional: implica una expansió del tràfic de mercaderies sobretot en forma de manufactura.

Moviment internacional del capital–diner:

–necessitat d’accedir a les fonts d’aprovisionament d’matèries primeres

–capital diner sinverteix més allà de les fronteres nacionals x la creació d’unitats productives en el sector manufacturer

empreses multinacionals: són propietàries de la globalització, són corporacions mercantils, q adopten forma de societats anònimes, són de grans dimensions, e intenten captar el capital local d’allà on es troben. Aprofiten les legislacions per discriminar els preus, produeixen en un lloc i venen en un altre.

Aquestes empreses paguen salaris baixos i no deixen lliure comerç

Tipologia d’empreses multinacionals:

1) respecte formes d’implantació

–les k estableixen directament sucursals de la matriu

–les q creen una societat en altre país amb participació de capital local.

–les q integren internacionalment les seves capacitats productives dins d’un sector

–les k diversifiquen les seves activitats en diferents sectors x atenuar els efectes cíclics

2) respecte relacions intrafirma

–centralitzada: l’organització originària pren les decisions fundamentals

–descentralitzada: les filials posseeixen un elevat grau d’autonomia

–multipolar: cada filial pot desenvolupar les seves decisions

generalització d la crisi economica mundial:

- crisi i depresio fins final de la Iguerra mundial
- recuperacio i auge fins 29
- crisi i depresio entre 29 i final de la Iguerra mundial
- recuperacio i auge entre 1947 y 1967
- crisi petroli 1973 i l'actualitat

bretton woods:

- sistem monetari internacional basat en el patró–dólar i la lliure convertibilitat en or
- institució d control monetari i financer a nivell mundial (FMI)
- institució financer a fomenti el desenvolupament dels països devastats x la guerra

TEMA17. Lestructura economica mundial i el comerç centre periferia

Tº d David Ricardo: si incrementa el comerç implica el desenvolupament del creixement economic i un increment del ingresos reals de la població

Relació real dintercanvi (RRI) es el quocient entre el preu de una unitat tipus de bens exportats i el preu duna unitat de bens importats.

Tesis Prebisch–Singer: a la periferia la RRI era negativa per dos raons:

- les k tenen a veure amb la demanda: la demanda d productes basics tendeix a creixer a un ritme inferior a la demanda d productes manufacturats
- tenen k veure amb l'oferta: es produeix una serie d bens i hi ha un guany d productivitat, x que incrementa la productivitat en la periferia.

Arguments dels anys 80:

Surgeixen les gatts i aquestes donen lloc a canvis en l'ambient financer:

- devaluació del dòlar
- canvis tipus d'interès: procés de increment del tipus d'interès als 80

teories intercanvi desigual:

- taxes de plusvalia iguals i composició organica de capital desigual
- taxes d plusvalia desiguals i composició organica de capital desigual

–tecnologia igual pero plusvalia desigual

teoria d'Emmanuel

desde linici dl capitalisme podem veure q els treballadors es traslladen a les arees on es paga un millor salari. Així es discuteix si es un fenomen estructural q es manté al llarg del temps, o conjuntural.

Característiques nou comerç internacional

–sa lliberitzat

–a disminuït el preu unitari

–a incrementat el fluxe

–pitjor situació de la perifèria

solucions:

–polítiques ISI

–polítiques d'integració q persegueixen en una via alternativa a la relació consum–preu

–nacionalitzar els recursos naturals

–establir un control d preus

TEMA18. Lestructura economica mundial i els fluxes financers centre i perifèria

Formes d transferències financeres cap els països perifèrics:

–**fluxes concessional**s: són ls préstecs o contribucions realitzades en condicions financeres concessionals tant pel govern com pels organismes financers internacionals

–**fluxes no concessional**s: tenen a veure amb inversió en cartera i els crèdits d'exploració. tenen un origen privat.

Deuda externa: té origen en el augment de la demanda de recursos financers derivat de la crisi del petroli. Incrementa la liquiditat de la banca privada.

Crisis de la deuda externa hi ha un procés de renegociació:

–controlar la deuta i retornar els fluxes financers alternatius i arribar a una situació d'equilibri suau i amortització tècnica

–es fa el contrari: els països endeutats tenen força q es no pagar, així obliguen al Banc Mundial a actuar

Pla de recesió:

–EUA vol evitar que els països endeutats tinguin una posició conjunta

–es volia formar una sindicació de bancs sotmesos a aquest problema

etapes de pla:

–**reajust recessiu:** transfereixen la seva deuda personal al conjunt dels ciutadans del país deutor

–l'ajust estructural o **pla Baker:** els països endeutats encara tenen recursos x pagar però ja no poden apretar més la balança comercial. Condicions pla BAKER (passar a disminuir el sector públic, liberalitzar el comerç, liberalitzar les finances)

–**pla Baker B:** manté tot l'anterior però es torna a concedir crèdits comercials i s'accepta condonar la deuda amb pagares, bons i obligacions d'estat

–**pla Brady:** donar més flexibilitat a aquest tipus de deuda. Rep a canvi uns crèdits x poder adquirir matèries primeres x poder produir.

Inversió estrangera: components:

–el nou capital accionari

–la reinversió de les ganàncies

–els préstecs entre les empreses

programa d'ajuda al desenvolupament: ajuda multilateral

–**organismes multilaterals:** organitzen recursos i transmeten ajudes

- financers multilaterals (FMI, Banc mundial)
- internacionals amb orientació tècnica–funcional (UNICEF)
- fons multilaterals : es dediquen a la recatada de fons x facilitar el desenvolupament

–**ajuda de la unió europea:** es una ajuda k no és bilateral pq participen diversos països, però tampoc és multilateral pq una de les parts k ajuda no està present

1) països ACP (àfrica, carib i pacífic)

2) països fronteres amb UE

3) cooperació a Àsia i Amèrica llatina

–ajuda nacional al desenvolupament bilateral:

1) organització no governamentals

–ajuda oficial al desenvolupament AOD

tipologia de l'ajuda oficial al desenvolupament

–segons via de canalització escollida x el donat: bilateral o multilateral

–segons el tipus de recursos transferits : ajuda financera, tècnica, alimentària

–segons les formes d'articulació d'ajuda: ajuda per projectes, per programes

–alluda lligada a lajudes deslligada: ajuda no lligada, ajuda lligada, parcialment no lligada

TEMA19. La integracio economica internacional

La actual fase de mundialitzacio capitalista esta generant en l'estructura sistematica una doble dinamica:

–disminucio dl paper dels estats–nacio en lestablement d'elles regles generades de comportament dl sistema

–estan divergent diversos processos d'integracio entre els països

teoria d'ela integracio: es el proces de eliminacio de discriminacions econòmiques entre països

etapes del proces:

–establement de zones de lliure comerç: liberalitzar el moviment de mercaderies entre 2 països

–**unio aduanera:** es posen d'acord per tenir el mateix arancel exterior comu (AEC)

–**mercat comu:** hi ha lliure circulacio de mercaderies, de capital i del factor treball.

–**unio economica:** posa en comu les polítiques econòmiques (monetaria i fiscal)

–**unificacio politica:** articulacio dun nou estat q regula aquesta formacio social

integracio economica desde punt d'vista neoclassic:

–**efectes positius:** creacio d'una nova politica i retirar els arancels

–**efectes negatius:** quan A i B s'integren i estableixen la liberalitzacio, hi ha una desviacio del comerç internacional

avantatges integracio:

–es produeixen economies d'escala entre els països k s'integren

–apareixen economies externes a traves de l'interdependencia de les indústries en la produccio d' mitjans d' produccio i consum

–efecte procompetitiu: empreses competeixen entre si i seran les mes eficients les q niran ocupant majors cotes de mercat ampliat.

–modificacio del termes d'intercanvi:

–varietat de productes, competencia, igualacio dels preus dels factors

integracio monetaria: es instrumentada a traves de l'unificacio de la politica monetaria

efectes positius:

–disponibilitat d'una moneda mes forta a nivell internacional

–increment dls costos d' transaccio

–favoreix l'estabilitat monetaria

efectes negatius:

–perdua tipus d canvi com instrument d politica economica

Blocs economics:

Hi ha tres grans blocs que són Europa, EUA i Japo. Per dir que són aquests els grans blocs se'n fa l'anàlisi: la població, la producció, la renda per capita i el volum de comerç